

[Axel Sørensen.]

forhold til den gældende lov. Det beløb, der foreslås anvendt af jordfondens midler, er 12 mill. kr., altså det samme som i år. Derimod foreslås det, at det beløb, der af statskassens midler stilles til rådighed som udlån til opførelse af bygninger og til etablering m. v. af statshusmandsbrug, ændres fra 8 mill. kr. til 4 mill. kr., som det allerede er nævnt. Grunden hertil må vel bl. a. ses i den mindre interesse for at oprette brug fra ungdommens side, vel nok et forhold, der bl. a. kan skyldes den større efterspørgsel fra industrien efter arbejdskraft til gode lønninger, medens vi samtidig i de senere år har haft vigende priser på landbrugets eksportvarer og dermed en dårligere rentabilitet i landbruget. Derimod vil året 1963 vel nok udvise betydelige prisstigninger til gunst for landbruget, og betydningen heraf vil i det kommende år efter al sandsynlighed give sig udslag i, at en langt større part af de landbrugsuddannede unge vil søge at etablere sig inden for landbrugs-erhvervet fremfor at udsætte sig for usikkerheden som ufaglærte lønmodtagere, efter hvilke efterspørgslen har kulmineret, og for hvem opsigelser og arbejdsløshed er ved at vise sig.

Men når vi taler om disse husmandsbrug, hvad koster det så i 1964 efter lovforslaget at oprette et brug? Det viser sig, at et af de større husmandsbrug, som de benævnes, med bygninger, jord, etableringslån, elektriske installationer, læplantning m. v. kommer op på en pris af 153.300 kr. mod i indeværende år 138.600 kr., altså en stigning på 14.000 kr. Etableringen af et familiebrug og etableringen af en lønmodtager i en industrivirksomhed plus en bolig i købstaden vil antagelig være lige dyr. Der er blot den store forskel, at familien i landbrugsbedriften arbejder for sig selv og i egen interesse i modsætning til industriarbejderen, og så skal det ikke glemmes, at af de midler, som staten har udlånt til oprettelse af statshusmandsbrug, har staten jo intet mistet — det synes jeg, vi har lov til at sige — tværtimod er værdierne steget til gunst for staten.

Jeg kan tiltræde, at man rent midlertidigt reducerer bevillingen på 8 mill. kr. til 4 mill. kr., når man stiller de 4 mill. kr. til rådig-

hed for yderligere erhvervelse af tillægsjord til supplerende af mindre landbrug, et forhold, der må fremmes efter et frivilligt ønske og efter aftale mellem parterne. Vi skal huske på, at i den megen tale om strukturændringer, hvor mange efter min mening indtager et forkert standpunkt, kan man gøre langt større skade end gavn. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at når man taler så meget om struktur og strukturstørrelser, bør man føje til, at lykken trives heldigvis også inden for de små brugs vægge og afgøres langt fra af antal tønder land — heldigvis.

Husmandsbrugets mål har været at opnå en ligestilling med bondebrugets vilkår, men i betragtning af vore dages moderne industrisamfund er det mig uforståeligt, at man også fra en part af bondebrugets udøvere rent principielt og ikke sagligt i virkeligheden søger at modvirke sig selv i praksis. Skal dansk landbrug fremover på grund af yderligere manglende medhjælp mere og mere gå over til familiebrug, vil landbrug på 15-20 ha være mere selvhjulpne end dem, der har over dette areal. Under en udvikling med yderligere flugt af de unge medhjælpere vil husdyrbrugsproduktionen synke ned til et minus i forhold til i dag, og et almindeligt folkekrav om bedre jordfordeling vil da ikke kunne sidde overhørigt af noget ansvarligt parti.

Det må være en forkert fremgangsmåde bare at gennemføre en lovgivning, der giver forsøget på at fratage den lille mand hans jord medhold, til trods for at rentabilitet og skattepligtig indkomst er væsentligt større pr. arealenhed end den store landmands. Når landbrugernes antal skal formindskes med 50.000, så må der være andre ting, det griber hårdt ind i. Så kan folketingsretten ikke længer beskæftige sig med en kornordning, der på kunstig vis i modsætning til markedsprisen sætter prisen på korn op; for hvem skal købe det til de høje priser, når man har afskaffet det lille landbrug, som var køber til det større landbrugs overskudsproduktion? Hvem skal da betale den større pris? Et ret almindeligt forhold i år, da høsten trak ud, er også, at produktionen af svin, som er ret stor, ligeledes trak ud. Hvorfor? Fordi det større landbrug pludselig opdagede, at det er